

## บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ถึงประสิทธิผลของโปรแกรมการบริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีนในนักเรียนระดับประถมศึกษาที่เป็นโรคขาดสารไอโอดีน ตำบลหนองโดน อำเภอจัดรัส จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เป็นโรคขาดสารไอโอดีน จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 33 คน กลุ่มควบคุม 27 คน กลุ่มตัวอย่างมีความคล้ายคลึงกันด้าน เพศของนักเรียน ระดับการศึกษาของนักเรียน อาชีพของผู้ปกครอง เพศของผู้ปกครอง การศึกษาของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับนักเรียน จำนวนสมาชิกของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ในการใช้จ่ายในครอบครัว และการได้รับข่าวสารด้านการควบคุมป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน โปรแกรมนี้ใช้เวลาทั้งสิ้น 3 เดือน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการบริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีน ส่วนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับโปรแกรมนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 10 กรกฎาคม ถึง 30 กันยายน 2544 โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตอบแบบสอบถาม ความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติ เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน แบบบันทึกการบริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีน และตรวจหาไอโอดีนในปัสสาวะก่อนและหลังการทดลอง สถิติที่ใช้คือร้อยละ Chi-square test Student t-test และ Paired t-test ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองภายหลังได้รับโปรแกรมการบริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีน มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคขาดสารไอโอดีนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} < 0.001$ ) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} < 0.001$ ) ทัศนคติที่มีต่อโรคขาดสารไอโอดีนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} = 0.016$ ) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} = 0.593$ ) มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันและรักษาโรคขาดสารไอโอดีนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} < 0.001$ ) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} = 0.014$ ) มีคะแนนเฉลี่ยการบริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} < 0.001$ ) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} < 0.000$ ) มีคะแนนเฉลี่ยของปริมาณไอโอดีนในปัสสาวะสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} = 0.094$ ) และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P - \text{value} = 0.282$ ) จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการบริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีนสามารถทำให้นักเรียนและผู้ปกครอง เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติในการควบคุม ป้องกันและรักษาโรคขาดสารไอโอดีนสูงขึ้น ดังนั้นครูและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถนำโปรแกรมนี้ ไปใช้กับนักเรียนหรือกลุ่มเสี่ยงอื่นๆในพื้นที่มีปัญหาโรคขาดสารไอโอดีน เพื่อเป็นการควบคุม ป้องกันและรักษาโรคขาดสารไอโอดีนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น